

Уманський національний університет
садівництва

Факультет плодовоовочівництва, екології
та захисту рослин

Кафедра екології та безпеки
життєдіяльності

Уманський національний університет
садівництва

Інженерно-технологічний факультет

Кафедра прикладної інженерії та
охорони праці

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Безпека життєдіяльності»

Рівень вищої освіти:	<u>Початковий (короткий цикл)</u>
Спеціальність:	<u>201 Агрономія</u>
Освітня програма:	<u>«Агрономія»</u>
Навчальний рік, семестр:	<u>2021-2022 н.р., семестр 2</u>
Курс (рік навчання)	<u>1 (1)</u>
Форма навчання:	<u>денна</u>
Кількість кредитів ЄКТС:	<u>4</u>
Мова викладання:	<u>українська</u>
Обов'язкова/вибіркова:	<u>вибіркова</u>

Лектор курсу	Ольга Нікітіна, Андрій Березовський
Профайл лектора	https://ecology.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/nikitina-olga-volodimirivna.html https://piop.udau.edu.ua/ua/pro-kafedru/vikladachi-ta-spivrobotniki/berezovskij-andrij-pavlovich.html
Контактна інформація лектора (e-mail)	ooooolga@ukr.net piop@udau.edu.ua
Сторінка курсу в MOODLE	https://moodle.udau.edu.ua/course/view.php?id=627

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу	<p>Теоретична та практична підготовка майбутніх фахівців щодо створення безпечних умов діяльності і життя, опанування принципів гармонійного розвитку особистості і сталого розвитку суспільства.</p> <p>надання знань та умінь у майбутніх фахівців з правових та організаційних питань охорони праці, гігієни праці, виробничої санітарії, технічної та пожежної безпеки, а також активної позиції щодо практичної реалізації принципів пріоритету життя і здоров'я працівників відносно результатів виробництва.</p>
Завдання курсу	<p>Теоретична і практична підготовка студентів для виявлення позитивного та негативного впливу на життєдіяльність та здоров'я людини зовнішніх та внутрішніх факторів, обґрунтування оптимальних умов та принципів життя.</p> <p>Забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.</p>

Компетентності	<p>Інтегральна компетентність – Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі агропромислового виробництва та під час навчання, що передбачає застосування визначених теорій та методів відповідної науки і характеризується певною невизначеністю умов і вимог</p> <p>Загальна компетентність.</p> <p>- Навички здійснення безпечної діяльності.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності</p> <p>Здатність застосовувати знання основ охорони праці, виробничої санітарії і пожежної безпеки під час роботи.</p>
Програмні результати навчання	<p>- Ініціювати оперативне та доцільне вирішення виробничих проблем відповідно до зональних умов.</p> <p>- Організувати результативні і безпечні умови роботи.</p>

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції / практичні (семінарські, лабораторні))	Зміст тем курсу	Завдання	Оцінювання (балів)
Змістовий модуль 1				
Тема 1. Наукові основи безпеки життєдіяльності	2/2	<p>Теоретичні основи безпеки життєдіяльності</p> <p>Об’єкт та предмет безпеки життєдіяльності (БЖД).</p> <p>Основні завдання науки про безпеку людини, історія її розвитку. Життєдіяльність як фізіологічно-структурне поняття, її суть, взаємозв’язки та взаємозалежності.</p> <p>Взаємозв’язок життєдіяльності з навколишнім середовищем в системі «людина–середовище–діяльність». Принципи забезпечення діяльності.</p> <p>Основні поняття та визначення БЖД. Поняття небезпеки, безпеки, ризику та їх взаємозв’язки. Небезпека як основний фактор, що визначає рівень безпеки. Системний підхід у безпеці життєдіяльності. Сучасні проблеми життєдіяльності.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення.</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.</p>	3
Тема 2. Людина в системі «людина–середовище»	2/2	<p>Структурно-функціональна організація людини з точки зору взаємодії її з оточуючим середовищем</p> <p>Вплив діяльності людини на навколишнє середовище</p> <p>Загальна характеристика впливу людини на планетарні та космічні ресурси.</p> <p>Забруднення атмосфери.</p> <p>Руйнування озонового шару.</p> <p>Вплив діяльності людини на водні ресурси. Вплив діяльності людини на ґрунт, рослинність,</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення.</p> <p>Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.</p>	4

		фауну та кліматичні ресурси. Деградація оточуючого середовища внаслідок розвитку урбанізації, розширення масштабів та зміни форм ведення господарської діяльності.		
Тема 3. Джерела небезпеки життєдіяльності людини та породжені ними фактори	2/2	<p>Природні і техногенні небезпеки</p> <p>Загальні закономірності виникнення природних небезпек. Абіотичні небезпеки: літосферні (землетруси, зсуви, селі, вулкани); гідросферні (повені, снігові лавини, шторми); атмосферні (урагани, зливи, град, тумани, ожеледі, блискавки); космічні (астероїди, сонячне та космічне випромінювання). Біотичні небезпеки (небезпечні рослини, тварини, риби, комахи, грибки, бактерії, віруси). Заразні хвороби рослин та тварин. Небезпечні та шкідливі фактори, породжені природними джерелами небезпеки. Заходи та засоби, спрямовані на запобігання негативної дії природних джерел небезпеки на людину та на системи забезпечення її діяльності.</p> <p>Соціальні і політичні та комбіновані небезпеки</p> <p>Загальні закономірності виникнення соціальних та політичних джерел небезпеки. Соціальні небезпеки – небезпеки, викликані низьким духовним та культурним рівнем. Політичні небезпеки: конфлікти на міжнародному та міждержавному рівні, духовне гноблення, політичний тероризм, ідеологічні, міжпартійні, міжконфесійні та збройні конфлікти, війни.</p> <p>Небезпеки в сучасному урбанізованому середовищі</p> <p>Небезпечні фактори, причини та небажані наслідки, пов'язані з урбанізацією середовища життєдіяльності людини. Загальні правила користування і поведінки в приміщеннях багатоквартирних житлових будинків та на прибудинковій території. Загальні правила поведінки на вулицях та дорогах, використання транспортних засобів та користування ними.</p>	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.	4

Змістовий модуль 2

<p>Тема 4. Забезпечення безпечної життєдіяльності</p>	<p align="center">2/2</p>	<p>Системи формування здоров'я Основи теорії і практики культури здоров'я людини. Фактори, що забезпечують стабільність здоров'я людини. Прогнозування здоров'я. Захворюваність (інфекційна, неінфекційна, гостра, хронічна) та смертність як показники стану здоров'я населення. Оздоровчі традиційні та нетрадиційні системи, методи оздоровлення. Необхідне фізичне та розумове навантаження і стан здоров'я людини. Методика вивчення рівня здоров'я людини. Безпека харчування Вплив харчування на життєдіяльність людини. Теорія харчування. Споживчі властивості та поєднання харчових продуктів. Вимоги до якості та безпека харчових продуктів, продовольчої сировини і супутніх матеріалів. Шляхи надходження шкідливих речовин у харчові продукти. Утворення токсичних речовин у процесі приготування продуктів. Зберігання продуктів та їх обробка. Харчові добавки, як можливі забруднювачі. Нітрати, нітрити, нітросоаміни в продуктах, шляхи зменшення їх кількості.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.</p>	<p align="center">5</p>
<p>Тема 5. Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності</p>	<p align="center">2/2</p>	<p>Правове забезпечення та управління безпекою життєдіяльності Правове забезпечення безпеки життєдіяльності. Конституційні основи безпеки: право на життя, працю, свободу, соціальний, громадський та державний захист. Закони, законодавчі та нормативні акти, кодекси та інші регламентуючі безпеку життєдіяльності документи. Система правового захисту та нагляду за дотриманням правової безпеки. Державні органи, відповідальні за забезпечення безпеки життєдіяльності. Відповідальність за порушення законодавства. Діяльність ООН – основа міжнародної безпеки і безпеки особи. Міжнародне співробітництво України з питань безпеки життєдіяльності та спільних дій у разі транскордонних екстремальних ситуацій. Концепція національної безпеки України. Стратегічний розвиток України у світлі завдань забезпечення сталого розвитку людства.</p>	<p>Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.</p>	<p align="center">5</p>

Змістовний модуль 3				
Тема 6. Правові та організаційні питання охорони праці	2/2	Історія розвитку охорони праці. Стан охорони праці, виробничого травматизму та професійних захворювань в Україні та світі. Соціально-економічне значення охорони праці. Основні поняття в галузі охорони праці. Предмет, зміст курсу та зв'язок з іншими дисциплінами.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.	6
Тема 7. Законодавство України з охорони праці	2/2	Законодавчі акти України про охорону праці. Розділи та основні принципи Закону України «Про охорону праці». Права і пільги для працівників в Законі України «Про охорону праці». Відшкодування працівникам за шкідливі умови праці і втрату здоров'я. Праця жінок в Законі України «Про охорону праці». Праця підлітків в Законі України «Про охорону праці». Відповідальність за порушення законодавства про охорону праці.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.	5
Змістовний модуль 4				
Тема 8. Державне управління охороною праці, організація охорони праці на виробництві, контроль і нагляд за охороною праці	4/2	Органи державного управління охороною праці, їх компетенція. Нагляд і контроль за охороною праці. Організація охорони праці на виробництві. Система управління охороною праці (СУОП), її функції на підприємствах. Оціночні показники роботи СУОП.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.	5
Змістовний модуль 4				
Тема 9. Основи виробничої санітарії	2/4	Поняття про систему «людина–машина–середовище». Визначення терміну «виробнича санітарія». Фактори навколишнього середовища, їх параметри і дія на організм людини. Мікроклімат на робочому місці. Виробничий пил і шкідливі речовини. Шум і вібрація.		5

Тема 10. Вентиляція виробничих приміщень	4/4	Призначення та класифікація систем вентиляції. Природна вентиляція. Механічна вентиляція (штучна). Санітарні вимоги до вентиляційних установок. Розрахунок повітрообміну та контроль дії вентиляції. Засоби індивідуального захисту	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,...	3
Тема 11. Загальні основи електробезпеки	2/2	Поняття електротравматизму і основні його причини. Дія струму на організм людини. Фактори, що впливають на наслідки ураження струмом. Класифікація приміщень за ступенем ураження струмом. Засоби захисту від ураження електричним струмом.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,...	3
Тема 12. Загальні основи пожежної безпеки	2/2	Процес горіння, його початкові форми та причини виникнення пожеж. Небезпечні та шкідливі фактори, що виникають при пожежі. Спалимість і вогнестійкість матеріалів, конструкцій і будівель. Пожежовибухова небезпека будівель. Система протипожежного захисту. Попередження виникнення та розповсюдження пожеж. Вогнегасячі речовини. Засоби гасіння пожеж. Автоматичні системи гасіння пожеж.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,...	2
Змістовний модуль 6				
Тема 13. Цивільний захист населення у НС та його законодавче забезпечення.	1/2	Терміни «Цивільна оборона» і «Цивільний захист». ЦЗ у надзвичайних ситуаціях. Принципи ЦЗ населення. ЦЗ зарубіжних країн.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,...	5
Тема 14. Природні НС в Україні та дії населення під час їх виникнення.	1/2	Загальна характеристика надзвичайних ситуацій. Природні надзвичайні ситуації. Небезпечні геологічні явища. Метеорологічно небезпечні явища. Гідрологічно небезпечні явища. Природні пожежі.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,...	5
Змістовний модуль 7				

Тема 15. Медичний та біологічний захист.	2/2	Планування і використання існуючих сил та засобів закладів охорони здоров'я незалежно від форм власності та господарювання. Контроль за якістю харчових продуктів і продовольчої сировини, питної води і джерел водопостачання. Контроль за станом довкілля, санітарно-гігієнічною та епідемічною ситуацією. Санітарна охорона територій та об'єктів у зоні надзвичайної ситуації.	Опрацювання лекційного матеріалу, ознайомлення з сутністю курсу Безпека життєдіяльності, його завданнями і методикою вивчення. Виконання дослідницького завдання, наведеного в інструктивно-методичних матеріалах,.	5
Екзамен				30
Всього за семестр	32/34			70
Всього за курс				100

*залучені стейкхолдери для спільного проведення аудиторних занять: роботодавець

ПОЛІТИКИ КУРСУ

Політика оцінювання	В основу рейтингового оцінювання знань закладена 100-бальна шкала оцінювання (максимально можлива сума балів, яку може набрати здобувач за всіма видами контролю знань з дисципліни з урахуванням поточної успішності, самостійної роботи, науково-дослідної роботи, модульного контролю, підсумкового контролю тощо). Встановлюється, що при вивченні дисципліни здобувач може набрати максимально 100 балів.
Політика щодо академічної доброчесності	Під час підготовки рефератів (есе) та індивідуальних науково-дослідних завдань, проведення контрольних заходів здобувачі повинні дотримуватися правил академічної доброчесності, які визначено Кодексом доброчесності Уманського НУС. Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату
Політика щодо відвідування	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (за погодженням із деканом факультету)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90–100	A	відмінно	зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни